

AUS SOPATROS ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΕΙΣ

Das erste Fragment der *Μεταποιήσεις* des Sopatros wurde durch Reiske bekannt, Orat. Gr. VIII (1773) 936; er macht in der Praefatio p. 880 einige Bemerkungen über den Charakter des Werkes und nennt es p. 936 Anm. 60 ein verlorenes, das er sonst nirgends erwähnt finde. Das wiederholt Walz Rh. Gr. VII 2, 1294 Anm. 19; derselbe gab dann ein Jahr später im VIII. Bd. einen Figurentraktat¹ heraus, der drei neue Fragmente brachte, p. 620, 2; 622, 8; 627, 19 = Spengel III 112, 24; 115, 1; 119, 30. Beiden war entgangen, dass Bandini im cod. Laur. LVIII 24 fol. 88 r—92 v ein Fragment ἐκ τῶν Σωπάτρου μεταποιήσεων nachweist. Dies Stück war von mir an Ort und Stelle abgeschrieben, ehe durch Rabe aus Johannes Diakonos eine umfänglichere Fassung des bei Walz stehenden Abschnittes bekannt wurde (in dieser Zft. 63, 141—143); andere Arbeiten waren aber einer eingehenden Beschäftigung damit hinderlich. Nachdem dann aus demselben Kommentar zwei Bruchstücke von Prokops Homerparaphrasen hervorgezogen und von Brinkmann (a. a. O. 618—623) behandelt worden sind², kann vielleicht die Mitteilung des Sopatrostextes auf einiges Interesse rechnen: gewährt er doch einen lehrreichen Einblick in den rhetorischen Unterrichtsbetrieb. Leider liegt er stark gekürzt vor; wie viel mehr das Original geboten, zeigt die Vergleichung von Sp. III 119, 30—120, 10 und Rabe 142, 23—31 mit 507, 30—508, 3 und 513, 1—2 unseres Textes.

Die Ueberlieferung beruht auf dem genannten Laurentianus (=L), einem cod. misc. saec. XIV, vielleicht auch Ende XIII, der hier in Betracht kommende Teil Papier, 17 × 14 cm, 21—26 Zeilen, schwer lesbar, mit vielen Abkürzungen.

Keine besondere Ueberlieferung stellt dar der cod. Paris.

¹ Ueber diesen vgl. K. Fuhr, *Novae Symbolae Ioachimicae* [1907] S. 13 f.

² Literatur über Paraphrasen zuletzt bei Gercke-Norden, *Einleitung* I S. 450.

2131 (=P) fol. 80 v—86 v, auf den mich Rabe hinwies. Da er von Janos Laskaris geschrieben ist¹, lag die Vermutung nahe, dass er nur eine Abschrift von L sei. Das bestätigt der Zustand von L. Die Blätter 86--92 bilden eine Lage, der Faden liegt zwischen 89 und 90; also fehlt ein Blatt, und zwar das 87 entsprechende zwischen 91 und 92. Die so entstandene Lücke im Texte hat auch P; sie ist Laskaris aufgefallen, der eine entsprechende Bemerkung macht (vgl. unten zu 508, 3).

Alle Abweichungen des P von L sind demnach als Verbesserungsvorschläge des Laskaris, die er teils gleich beim Abschreiben, teils nachträglich gemacht hat, anzusehen und werden als solche mitgeteilt. Unberücksichtigt bleiben offenbare Schreibfehler (zB. 509, 7 ταὺς st. τὰς) und Verwechslungen von αι—ε, ι und ει—η, ο—ω uä. Alles über P Mitgeteilte beruht auf Weiss-schwarzphotographien.

Ἐκ τῶν Σωπάτρου Μεταποιήσεων.

Ἵτι Σώπατρος διδασκαλίαν ποιούμενος πρὸς Αὐσόνιον τινα τῶν ἐταίρων, πῶς δεῖ τόπον ποιητικὸν πρὸς πολιτικὸν μεταποιεῖν, Ὀμηρικὸν ἐνταῦθα χωρίον λαβὼν εἰς ὀβ μετασχηματίζει τύπους καὶ ἕτερον Δημοσθενικὸν <εἰς> ὀδ.

Δεῖ δέ, φησί, τὸν μεταποιεῖν βουλούμενον καὶ ταύτην ἐθέλοντα μετιέναι τοῦ λόγου τὴν δύναμιν ἀναγκαίως ἔχει προηγουμένως τῶν σχημάτων τὴν μάθησιν. ἅπαν δὲ σχῆμα ἢ κατ' ἀπαγγελίαν λέξεως ἢ κατὰ διάνοιαν ἐκφέρεται. ἀλλὰ τὴν μὲν τῆς λέξεως ὀλίγην τινὰ λέγει εἶναι καὶ στενήν· ἢ γὰρ ἀμειβομένης τῆς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων θέσεως καινίζεσθαι τὴν φράσιν ἢ πρὸς τὰς πτώσεις καινίζεσθαι τὸν λόγον ἢ τὴν τάξιν ἐναλλάττεσθαι τοῦ τόπου, ὥστε τὰ μὲν πρῶτα τελευταῖα τίθεσθαι, τὰ δὲ τελευταῖα πρῶτα, ἢ ἀπὸ τῶν μέσων ἄρχεσθαι· ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον εἰσαγωγικὸν καὶ παίδων· τὴν δὲ κατὰ διάνοιαν τῶν τελεωτέρων τυγχάνει ὡς ποικίλους ἔχουσαν τρόπους· ἢ γὰρ τὸν νοῦν ἀποστρέφεις εἰς πρόσωπον ἢ προηγουμένως καὶ ἐξ εὐθείας ἢ καθ' ὑπόθεσιν ἐναλλάττεεις τὸν νοῦν ἢ κατ' εἰρωνείαν σχηματίζεις τὸν λόγον ἢ κατὰ βαρύτητα ἢ καταφορικῶς ἢ παθητικῶς ἢ ἀνακλητικῶς ἢ κατὰ παραβολήν.

L = Laur. 58, 24 P = Paris. 2131 2 αὐσόνιον LP 5 εἰς ἐργάνη P 9 ἀπαγγελίαν LP, verb. Rabe 12 vgl. Brinkmann Rh. M. 65, 149 ff. 17 ἀποστρέφεις LP, verb. Rabe

¹ s. M. Vogel u. V. Gardthausen, Die griech. Schreiber usw. S. 157.

Τόπος [P 629—642].

“ὦ πόποι, ἤδη μὲν γε καὶ ὅς μάλα νήπιός ἐστιν
γνοίη ὅτι Τρώεσσι πατήρ Ζεὺς αὐτὸς ἀρήγει·
τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε’ ἀπτεται ὅστις ἀφ(ε)ίη·
ἤμεν κακὸς ἠδ’ ἀγαθός·

f 88 v

ἡμῖν δ’ αὖτως πάντεσσι | ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
ἀλλ’ ἄγερ’, αὐτοὶ περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἡμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσομεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
χάρμα φίλοις ἐταίροισι γενώμεθα ἠδὲ καὶ

10

Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
σχήσεσθ’,

εἴη δ’ ὅστις ἀπαγγεῖλαι τάχιστα

Πηλεΐδῃ, ἐπεὶ οὐ μιν οἶομαι οὐδὲ πυθέσθαι

λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὦλεθ’ ἐταῖρος.”

15

Ἀμιλλώμενος τῷ ἐδάφει παρὰ πόδα εἶπέ σεμνῷ χρώ-
μενος τῷ ῥυθμῷ· ‘περιφανῆς γέγονε καὶ τοῖς ἀνοήτοις τῶν
ἀνθρώπων ἢ τῶν Ἑλλήνων φθορά, καὶ τοῦ Διὸς τὴν ῥοπὴν
οὐκ ἠγνόησαν οἱ τὸν λογισμὸν ἀσθενέστατοι, πρακτικώτεροι
καθ’ Ἑλλήνων εἰσὶν βάρβαροι βάλλοντες, ἀργότερα δὲ κατὰ
20 τῶν ἐχθρῶν τὰ Ἑλλήνων ἀκόντια’ καὶ ἐξῆς ὡς οἶόν τε ἐξερ-
ραζόμενος τὴν τοῦ ἐδάφους διάνοιαν λέγε· ὅρος γὰρ καὶ
περιγραφή ἢ τοῦ λέγοντος δύναμις, καὶ δεῖ καθ’ ἕκαστον
μετασχηματισμὸν ἀπαρτίζειν τὴν τοῦ ἐδάφους διάνοιαν,
δι’ ὅσων κώλων καὶ κομμάτων ἐθέλομεν. — ἄλλως γορ-
25 γώτερον· ‘τί μάτην ταραπτόμενοι κάμνομεν; οὐχ Ἐκτορος
ἀλλὰ Διὸς καθ’ Ἑλλήνων τὸ τρόπαιον, οἶδα τοῦτο καλῶς. ἀπὸ
τῶν κρείττωνων πλεονεκτούμενος βάλλει πολέμιος καὶ πληγὴν
καιρίαν Ἑλλησιν ὀδύρεται. ἀμύνομαι δεύτερος καὶ κατὰ γῆς
φέρεται τὰ βαλλόμενα’. — ἄλλως ἀκμαίως ἀκολουθῶν τῷ
30 νοήματι· ἀκμὴ δὲ ἐστὶ θεατρικὴ τῶν νοημάτων καὶ σύντομος

8 τὸν fehlt P 9 ἐτάροισι P || εκτ P 12 ἀπαγγεῖλειε P
15 εἶπεν LP, am Rd εἶπέ, P || am Rd σεμνῶς P 17 φορά LP, in P
nachträglich θ über der Zeile 19 οἱ βάρβαροι P 28 γῆν P
30 θεατρικῶν νοημ., καὶ fehlt, P σύντρομος L, in P ist das ρ wohl
nachträglich über der Zeile angebracht und dann wieder gestrichen;
σύντονος? Brinkmann vgl. 509, 23

Zu 29 f. Anon. III 115, 1 Sp. (περὶ ἀκμαίου σχήματος): ἄλλο
παράδειγμα Σωπάτρου ἐν ταῖς Μεταποιήσεσιν· ἔκτετραγῶδηται τῶν
Ἑλλήνων διὰ τὴν τοῦ Διὸς ἐπικουρίαν ἢ τύχην καὶ τὰ δρώμενα τῆς
ῥοπῆς παρέχει τὴν αἴσθησιν. νεκρὸς κείμενος Πάτροκλος, πολέμοιοι τὴν
δεξιὰν πρακτικώτεροι, πᾶσα πάντων Ἑλλήνων ἀσθενεστέρα βολή. μαθέτω
τοῖνον Ἀχιλλεὺς πρῶτον κείμενον Πάτροκλον, ἀσπασώμεθα μετὰ τὴν

ἀπαγγελία· Τρώων νῦν ὁ καιρός, τούτων ἐν τοῖς πολέμοις ἡ
τύχη· κεκρατήκασι τῆς εὐδαιμονίας οἱ βάρβαροι τὸν Δία σύμ-
μαχον ἔχοντες, ὅθεν ἐνεργῆ μὲν ἐκείνοις, ἀργὰ δὲ τοῖς Ἑλ-
λησι τὰ τοξεύματα. — ἄλλως κατ' ἐπανάληψιν· ἐπανάληψιν
5 δὲ λέγει τὸ ἐπαναλαμβάνειν τὴν αὐτὴν λέξιν ἢ τὸν αὐτὸν
νοῦν· 'κεκρατήμεθα τῇ τοῦ Διὸς ῥοπῇ, κεκρατήμεθα. οὐδεὶς
τῶν Ἑλλήνων αὐτόχειρ τῶν ἀντιπάλων εὐρίσκεται, τῶν δὲ
Τρώων ἕκαστος τῇ τοῦ κρείττονος ἀριστεύει ῥοπῇ'. — ἄλλως
I. 89 f ἀναστρέψας τὴν τάξιν τοῦ νοήματος | ἀπὸ τοῦ τέλους
10 ἀρξάμενος σὺν ἀκμῇ· 'ἴδω, Ζεῦ, τὴν καιρίαν σφαττόμενος. τί
με τῆς θεᾶς τῶν κινδύνων δι' ἀχλύος σεσύληκας; ἔασον
Ἀχιλλεῖ γνωσθῆναι Πατρόκλου τὴν τελευτήν.' — ἄλλως
κατ' εἰρωνείαν· 'νῦν ἔδειξε Ζεὺς τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργετη-
μάτων τὸ μέγεθος, νῦν αἰσίως τῶν Ἑλλήνων πεφροντικένοι
15 τοῖς ἔργοις ἐγνώρισε· χαρίζεται Τρωσὶν ἀντὶ τοῦ γένους
τὴν εὐκλειαν.' — ἄλλως καθ' ὑπερβολὴν· 'καθ' Ἑλλήνων
Ζεὺς Τρῶας ἐπήγειρε· τί καὶ τὸν ἀέρα πολεμεῖν ἡμῖν δι'
ἀχλύος ἠνάγκασεν;' — ἄλλως εὐκτικῶς· 'Ζεὺς, ὦ θεοί,
τῆς καθ' ἡμῶν ἀπαλλαγείῃ ῥοπῆς, μεταστήσειεν ἐπὶ τὰ σώ-
20 ματα τῶν ἀντιπάλων τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀκόντια'. — ἄλλως
παθητικῶς· 'οἴμοι τῶν κακῶν, φεῦ τῆς συμφορᾶς· πολλὴν
ὁ Ζεὺς καθ' ἡμῶν τῶν δεινῶν ἀμετρίαν ἐξεύρηκε, τραγω-
δίας ἐπλήρωσαν τὴν σκηνὴν τῶν Ἑλλήνων οἱ βάρβαροι'.
— ἄλλως κομματικῶς· 'Ζεὺς γέγονε τῆς εὐκλείας Τρωσὶ
25 χορηγός, ἐκεῖθεν ἔχω τῆς ἀποτυχίας τὰ σπέρματα· κἂν
τρωθῶ κἂν ὑπομείνω πληγὴν, οἶδα πόθεν ἔχω τὰ τραύματα'.
— εἶτα ἀσυνδέτως· 'ἀποτυγχάνουσιν Ἕλληνες, τὰ δό-
ρατα τῆν ἄλλως ἐξακοντίζουσιν'. — εἶτα ὠρισμένως· ὠρισ-
μένον δὲ ἐστὶ τὸ μηδὲν ἔχον ἀμφίβολον· 'οὐκ ἀνθρωπίνης φύ-
30 σεως, ἔργον Διὸς τὸ ἐκνίκημα'. — εἶτα συγκριτικῶς· 'οὐκ

3 ἐνεργεῖ LP 11 θεᾶς zweimal P 13 Ζεὺς P Ζεῦ L

μάχην τοὺς Ἕλληνας, ἀν πολεμίας χειρὸς τὸν νεκρὸν ἀναστήσωμεν καὶ
δυνηθῶμεν ὑπὸ τῆς ἀχλύος ἰδεῖν τὸν Ἀχιλλεῖ συντευξόμενον'.

Zu 30 f. Anon. III 119, 30 Sp. (περὶ συγκριτικοῦ σχήματος; die
von Sprengels Text abweichenden Lesungen beruhen auf den Weiss-
schwarzphotographien von Pa = Paris. gr. 1983): . . . ἡμεῖς ἐκ τοῦ
Σωπάτρου παρειλήφαμεν· 'τοῦ Διὸς βοηθοῦντος τοῖς Τρωσὶ καὶ ἥττον
μνηστευομένου τοῖς Ἕλλησιν, οὐκ οἶδα τῶν ὑπαρχόντων κακῶν τυγχάνειν
τι (τί Pa) χαλεπώτερον. δεινὸν ἀποτυγχάνειν βάλλοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ
τὸ τραυματίας γενέσθαι χαλεπώτερον. λυπηρὸν ὑπ' ἀριστεύς τιτρώσκεσθαι,
ἀλλ' ἔτι δεινότερον τὸ καὶ τοὺς ἀσθενεῖς καθ' ἡμῶν ἐντροφᾶν. ἀνιαρὸν
ἐπαίρεσθαι τῇ νίκῃ τὸν βάρβαρον, καὶ τί δ' ἂν ἡμῖν γένοιτο δυστυχέστε-

οἶδα τῶν ὑπαρχόντων κακῶν χαλεπώτερον. δεινὸν ἀποτυγ-
 χάνειν βάλλοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ τὸ τραυματίας γίνεσθαι
 χαλεπώτερον.' — εἶτα ἀγωνιστικῶς· ἀγωνιστικὸν δέ ἐστι
 τὸ πρὸς συγκατάθεσιν βίαιον· ἐπεὶ Ζεὺς τὰναντία τῷ γένει
 5 τῶν Ἑλλήνων φρονεῖ, τοῖς βαρβάροις μνηστεύων πανταχόθεν
 f. 89 v τὴν εὐκλειαν, Πάτροκλον καταστήσωμεν ἔξω βελῶν, τὸν κίν-
 δυνον ὑπεκκλίνωμεν, δηλώσωμεν Ἀχιλλεῖ'. — εἶτ' ἐπιδεικτι-
 κῶς· ἐπῆρτο τῶν ἀντιπάλων ἡ τύχη, καθήρητο δὲ τῶν
 Ἑλλήνων τὰ πράγματα· καὶ τοῖς ἔργοις ὁ πόλεμος οὐδέν
 10 εἶχεν ἀντίρροπον οὐδ' ἐν τῷ βόλῳ ὑπάρχει τὸ δίκαιον.' —
 εἶτα διηγηματικῶς· ἀλλὰ γὰρ ἐκεκόσμητο Τρῶες τοῖς κα-
 τορθώμασι <συμ>πολεμοῦντος Διός, καὶ πρὸς τὰς βολὰς εὐρίσ-
 κονται δραστικώτεροι βάρβαροι· δεύτεροι δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ
 κράτιστοι, τὴν δὲ ἀπορίαν τῶν ὑπαρχόντων κακῶν λογισμῶ
 15 θεραπεύοντες τῆς μάχης ἐξάγειν νεκρὸν ἐζήτουν τὸν Πάτρο-
 κλον.' — εἶτ' ἀορίστως· νῦν καὶ τῶν ἀμαθῶν τις ἐθαύμασε
 τοῦ Διὸς τὴν ψῆφον ἐπισκεψάμενος'. — εἶτα κατὰ σύλ-
 ληψιν· πολὺ μοι κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν ἐνοχλεῖ Ζεὺς· κεί-
 μενος Πάτροκλος, δειλιῶντες περὶ τῆς φάλαγγος Ἕλληνες,
 20 ἀγνοῶν ἔτι τὰ καθ' ἡμᾶς Ἀχιλλεύς, ἀχλὺς μετὰ τοῦ κινδύνου
 συμπίπτουσα.' — εἶτα αὐξητικώτερον· πεφιλοτίμηται
 Ζεὺς τῇ τῶν βαρβάρων ῥοπῇ, καὶ τὴν προστασίαν δεῖξας
 πᾶσιν ἀνθρώποις εὐφώρατον οὐχ ἴσταται μέχρι τῆς νίκης
 τὴν προαίρεσιν ἐνδεικνύμενος, ἀλλὰ πέμπει μὲν ἐφ' Ἑλλη-
 25 νικοῦ σώματος σίδηρον, καὶ τραυματία τοσοῦτοι ὅσαι γε-
 γόνασι καὶ βολαί'. — εἶτα κατ' ἀντίθετον· δυσκαταμάχητοι
 βάρβαροι οὕτως, τὸ γὰρ ἔργον Διός· πάσχουσι Τρῶες παρ'
 Ἑλλήνων οὐδέν, ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀφήρηται τὸ παθεῖν, οὐκοῦν

3 hinter χαλεπώτερον in P ein Zeichen, das auf den unteren Rand verweist. Dort trägt Laskaris die Worte λυπηρὸν bis ἐντροφᾶν = Sp. III 120, 4—5 nach; doch hat er nicht diese Fassung benutzt, da er dann mehr geben würde, sondern die Epitome dieses Traktats, bei Walz III 706, 21—23 10 ἐκ τῶν βελῶν P 12 <συμ>π. Rabe 19 παρὰ P 27 ὄντως? Brinkm.

ρον τοῦ κρηπίδα τοῖς ἐχθροῖς εἶναι τῶν τροπαίων τὸν κρείττονα; ἀναλαμβάνειν τὸν Πάτροκλον τῶν συμβάντων ἡμῖν αἰρετώτερον. προτιμότερον τοῦ μάτην πονεῖν τὸ ἐν καιρῷ σῶσαι τὸ στράτευμα.'

Zu 26 f. Anon. III 112, 24 Sp. (περὶ ἀντιθέτου σχήματος): ἄλλο παράδειγμα Σωπάτρου· εἰ μὲν οὖν ὄνησις ἀγωνιζομένοις ἀκολουθεῖ, καλὸν ἀπολαβεῖν τῆς τύχης· εἰ δὲ Τρῶσιν ἐστι τὸ νικᾶν ἐκ Διός, ἡμῖν δὲ πληροῦν ἀκοντίων τὴν γῆν μόνον, ἀναχωρῆσαι συμφέρον νεκρὸν λαβοῦσι τὸν Πάτροκλον'.

τὴν σπουδὴν ἐπὶ τὸν νεκρὸν μεταστήσωμεν'. — εἶτα κατὰ
θαυμασμόν· 'Ζεὺς τὸ παράδοξον ἐπ' ἀμφοτέρων τὰ νῦν
ἔστησε τῶν γενῶν· βάρβαροι γὰρ βάλλοντες Ἑλλήνων γε-
f. 90 r γόνασιν εὐστοχώτεροι'. — εἶτ' ἀποφαντικῶς· | 'Ζεὺς εὐδαι-
5 μονία τῶν Τρώων, Ζεὺς τῶν ἀντιπάλων τὸ τρόπαιον.' —
εἶτα προτρεπτικῶς· 'παραχωρήσωμεν, Ἕλληνες, τῷ Δίῃ,
ἀναχωρήσωμεν πρὸς τὰς ναῦς, ἐναργῆ γὰρ φέρω τῆς παρὰ
τοῦ Διὸς ἐπηρείας συνθήματα.' — εἶτα κατὰ ἀπαγόρευ-
σιν· 'τί μάτην κάμνομεν; τί πονοῦμεν ἀπέραντα; μέχρι τῶν
10 ἀνοήτων ἢ τῶν ἡμετέρων κακῶν διαβέβηκεν αἴσθησις'. — εἶτα
κατ' ἐπιτίμησιν· 'τί δικαίαν, ὦ Ζεῦ, τὰ νῦν οὐκ ἐποιήσω
τῶν Ἑλλήνων τὴν κρίσιν; τί πρὸς τὴν τύχην τῶν βαρβάρων
τυγχάνεις φιλότιμος;' — εἶτα ἐξ ἀορίστου προσλήψεως·
τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ἔξωθεν ἄδηλον προσλάβωμεν πρόσ-
15 ωπον ἢ πρᾶγμα ἢ καιρὸν καὶ ἀρμόσωμεν τῷ ὠρισμένῳ· 'ἐπὶ
πολλῶν μὲν πολλάκις, Ἕλληνες, μεμαθήκαμεν τὴν εἰς τοὺς
Τρώας κηδεμονίαν Διός, οὐχ ἥκιστα δὲ πρὸς τὸ παρόν.' — εἶτα
κατὰ διαπόρησιν· 'τί τὸ συμβεβηκὸς ἄρα τοῖς Ἕλλησι;
πόθεν οὕτως τὴν τύχην σύμπαντες ἠλαττώθημεν;' — εἶτ'
20 ἀγωνιστικῶς· 'καὶ μὴν εἰ φέρεται κατὰ τῆς γῆς παρ' ἡμῶν
τὰ βέλη πεμπόμενα, καθ' ἐκάστην δὲ Τρῶες Ἑλληνικῆ φιλο-
τιμοῦνται σφαγῇ, τί τὴν ἄλλως ταλαιπωροῦμεν Διὸς οὕτως
ὀρίσαντος;' — εἶτα συγγραφικῶς ἀνετον καὶ μὴ σύντονον
λόγον κατὰ τὸν Ξενοφῶντος χαρακτήρα ὡς ἐν λαλιᾷ εἶδει·
25 'ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς συνέρρει πρὸς ἀλλήλους ὁ πόλεμος, ἐκατέ-
ρωθεν ἦν τὸ θαῦμα Διός· Τρῶες μὲν γὰρ ἐπ' ἀδείας εἶχον
καθ' Ἑλλήνων τὰ τραύματα, θατέροις δὲ τὸ δοκεῖν βάλλειν
f. 90 v ἐλείπετο, | καὶ Ζεὺς ταλαντεύων ἐκατέροις τὰ δρώμενα.' —
εἶτα κατὰ μερισμόν· μερισμὸς δὲ λέγεται, ὅταν ὑφ' ἐν
30 μὴ συγγραφή τις ὅλον τὸν νοῦν, ἀλλὰ κατὰ μέρος ἐν νόημα
ἀπαγγείλῃ, οἷον· 'ποῦ στήσω τὸν νοῦν; πρὸς ποῖον ἀπίδω
τῶν συμβαινόντων; τῇ νίκῃ νεανιεύεται βάρβαρος, ἐκπομ-
πεύει καθ' ἡμῶν τῇ σφαγῇ.' — εἶτα πυσματικῶς· 'καὶ μὴν
εἴ τις ἐστὶ τῶν ἄγαν σοφῶν, εἴποι μοι παρελθόν, πόθεν
35 οὕτως ἐδυστύχησαν Ἕλληνες'. — εἶτα κατ' ἐρώτησιν· 'οὐ
Ζεὺς ἡμῖν τῶν κακῶν αἴτιος; οὐχ οὗτος διέστρεψε τοῦ πο-
λέμου τὴν φύσιν;' — εἶτα κατ' ἐπιτίμησιν· 'τί τοσοῦτον, ὦ

12 τὴν ἑλλ. τὴν P 13 προλήψεως L, in P σ nachgetragen
17 τοῦ διός P 18 ἄρα fehlt P 20 κατὰ τῆς γῆς P καταγωγῆς L
27 κατα ἑλλήνων P Rand, κατ' ἀλλήλων LP 28 ταλαντεύειν P 30 ζῆτει
ἕτερον εἶδος μερισμοῦ P Rand 34 εἴποι P εἶπη L 36 οὕτως P

Ζεῦ, γένει τῷ τῶν Ἑλλήνων ἔμπαροινεῖς; — εἶτα κατ' ἐν-
 δοιασμόν· πολλὰ καθ' Ἑλλήνων συμπεφόρηται δράματα·
 ἄρα μὴ Τρωσὶν ἐκ Διὸς καθ' Ἑλλήνων τὸ σύνθημα; — εἶτα
 καθ' ὑπόθεσιν· φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, εἰ μηδένα βαλεῖν τῶν
 5 ἀντιπάλων συνέβη τοῖς Ἕλλησιν, οὐκ ἂν ἔφασαν καὶ οἱ
 τῶν ἀνδρῶν εὐηθέστατοι Διὸς τυγχάνειν τὰ δράματα; τί δέ,
 τῶν ἀριστευόντων εἰ συνέβη τινὰ γενέσθαι νεκρόν, ἄρ' οὐκ
 ἐπὶ τοὺς σφετέρους τοῦτον ἐξήγομεν; — εἶτ' ἐξ ἐνδόξου
 κρίσεως· ἐγνώρισαν σύμπαντες ἄνθρωποι, τίνα Ζεὺς κατὰ
 10 τῶν Ἑλλήνων βεβούλευται· τὸ πλῆθος οὐκ ἔλαθεν ἢ ῥοπή· —
 εἶτα ἐξ ἐπικρίσεως· καὶ μὴν βαρβάροις συμμαχοῦντος Διὸς
 εἰκότως ἔχουσι Τρῶες τὴν εὐκλειαν'. — εἶτα κατὰ ἀποσιώ-
 πησιν· σιωπῶ τὰ τῶν Ἑλλήνων κακά· — εἶτ' ἐν ὑπο-
 σχέσει· βούλεσθε εἶπω τὰ τῶν Ἑλλήνων κακά; — εἶτα προ-
 15 τρεπτικῶς· ἐπιδειξάτω νῦν τῶν στρατευομένων τὸ πρόθυμον
 f 91 r ἕκαστος· μὴ βραδὺς | ἔστω περὶ τὸν Πατρόκλου νεκρόν'. —
 — εἶτα κατ' ἀναίρεσιν· ἀφείλετο Ζεὺς τῶν Ἑλλήνων τὸ
 τῶν πολεμίων τυχεῖν, οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ἓνα τῶν στρατευο-
 μένων ἀκέραιον'. — εἶτα μελετηρῶς· τῷ Διὶ τῆς τραγωδίας
 20 τὴν σκηνὴν ἀνεθήκαμεν, ἐκεῖθ' ἐν μου κατὰ γῆς τὸ βέλος ἐκ-
 φέρεται καὶ τὸ τραῦμα Τρωσὶν οὐ λογίζομαι'. — εἶτ' ἀξιω-
 ματικῶς· τοιοῦτον δέ ἐστιν, ὅταν μὴ ταπεινῶς χρῆση τῷ
 λόγῳ, οἷον· τῷ μὲν γὰρ πεπονθέναι παρὰ τὴν ἀξίαν ἀνή-
 κеста συμβαίνει καθ' ὑπερβολὴν ἀγανακτεῖν'. — εἶτα κατ' ἐπι-
 25 πλοκὴν· δυστυχεῖ τὸ τῶν Ἑλλήνων παραταπτόμενον στρά-
 τευμα, ἀλλ' ἂν πληρώσῃ Πατρόκλῳ τὰ δέοντα, παραμυθίαν
 ἔξει τῆς τύχης'. — εἶτα ὡς ἐν ἠθοποιίᾳ· εἰ λανθάνων τις
 τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐπισταίῃ πράγμασιν, ἐκείνους ἂν εἰκότως εἶποι
 τοὺς λόγους· φεῦ τοῦ παραδόξου πράγματος· ἄρα πολέμου
 30 θεσμὸν ἠγνόησαν Ἕλληνες; — εἶτα δεικτικῶς· ὁ δὲ κατὰ
 πόλεμον οὗτος στρατιώτης μαχόμενος, ὁ τραυματίας τῷ
 σώματι, μάτην δὲ τὸ δόρυ κατὰ τῶν πολεμίων ἀφείς, ἀγαπᾷ
 τῆς μάχης ἐξελέσθαι τὸν Πάτροκλον'. — εἶτα καταφορικῶς·
 καταφορὰ δέ ἐστι καταδρομὴ προσώπου ἢ πράγματος· οὐ-
 35 τως δ' ἄμετρον ὁ Ζεὺς κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐξέχεε τὴν ἀσέλ-
 γειαν, ὡς κόπτεσθαι μὲν ἄνω καὶ κάτω τὸ γένος ποιεῖν'. —
 εἶτ' ἐκ διαφορᾶς τῆς πρὸς ἕτερον· τίς οὕτως πολέμου
 τοιαύτην εἴληφεν ἔκβασιν; τίνι τοιαύτην ἐπικουρίαν ἀπένειμεν
 οἴαν Τρωσὶν; πότε τόδε; ποίαν; — εἶτα καθ' ὑποστροφὴν

8 ἐξήγον (ἄν)? Brinkm. 13 εἶτ' ἐν bis 14 κακά fehlt P 15 ἐπι-
 δεξάσθω P 24 συμβαίῃ εἰ L, εἰ fehlt P, verb. Brinkm.

f. 91 v πρὸς ἑαυτόν· | 'ἀλλὰ σιγήσω τοιαύτην πολέμου ῥοπήν'. —
 εἶτα θεατρικῶς ὑποβολῇ προσώπου χρησάμενος· 'εἴκει τις
 τραυματίας ἀπὸ τῆς μάχης λελυπημένος, τραγυδῶν τὰς ἐκεῖ
 συμφοράς, "Ἐλληνα τῆς πληγῆς αἰεὶ στρατιώτην ἐχόμενον,
 5 τῶν συμφορῶν ἐπεμβαίνοντα βάρβαρον, καὶ δι' ὑπερβολὴν
 τῆς ῥοπῆς τῆς Διὸς συμμαχίας καὶ τὸν ἀνόητον αἰσθανό-
 μενον.' — κατ' ἀπαρίθμησιν· 'πρῶτον ὁ πολέμιος οὐ δεξιὸς
 ὑπῆρχεν, εἶτα τότε, μετὰ ταῦτα τότε'. — συμβουλευτικῶς·
 'παραινῶ δὲ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες'. — εἶτα προοιμιακῶς· 'σφόδρα
 10 τὴν Διὸς, ὦ ἄνδρες, ὑπὲρ τῶν Τρώων προαίρεσιν ἐκπλαγεῖς
 καὶ θαυμάσας ἄγαν τὸν πόλεμον, τοὺς μὲν ἀντιπάλους ἀνή-
 κεστον οὐδὲν ἐργαζόμενον, ἡμᾶς δὲ χαλεπῶς ἐπιτρίβοντα
 τραύμασι, ἤκω διδάξων ὑμᾶς τὸ τελούμενον'. — ἄλλως
 προοιμιακῶς· 'ἤδη μὲν οὖν καὶ τῶν στρατευομένων ἕκαστος
 15 τῆς Διὸς ἐπηρείας αἰσθάνεται καὶ τῶν ἀνοήτων ὁ προστυ-
 χῶν πόθεν ἐστὶ γνωρίζει τὰ δράματα'. — εἶτα ἐν καταστά-
 σεως εἶδει· 'βούλομαι δ' ἄνωθεν τὰ πεπραγμένα πρὸς ὑμᾶς
 ἀφηγήσασθαι'. — εἶτ' ἀντιθετικῶς καὶ λῦσον κατὰ ἐνστα-
 σιν· 'ἀλλὰ Τρῶες, φησὶν, Ἑλλήνων εἰσὶ δυνατώτεροι. εἰπέ
 20 μᾶλλον· Ἑλλήνων Ζεὺς δυνατώτερος, καὶ τὸν λόγον πείρα
 μαθῶν οὐκ ἀρνήσομαι· οὐ παρὰ Τρώων αἰεὶ καθ' ἡμῶν τὸ
 βέλος ἐφέρετο; πόθεν Ἑλληνες βάλλοντες καθάπερ ἐξ ἐντολῆς
 ἀπετύγχανον;' — εἶτα παραδειγματικῶς, λῦσον ἀγωνι-
 στικῶς ἀπαγγείλας· 'καὶ μὴν εἴπερ ἦσαν ἡμῶν δυνατώτεροι,
 25 οὔτ' ἂν τῆς μάχης ἐλάβομεν Πάτροκλον οὔτε Τρῶες ἡμῖν πα-
 ρεχώρησαν. ποῦ γὰρ τῶν δυνατωτέρων ἐστὶ τοὺς πολεμίους
 ὄραν πράττοντας, ἢ μὴ προήρηνται;' — εἶτ' ἐπιλογικῶς·
 'ἀλλὰ τί πλέον ἐπεκτείνω τοὺς λόγους; Τρωσὶ τῆς μάχης ἐξί-
 σταμαι παραχωρῶν τῷ Δίῃ· τοῖς ἐμοῖς ὁ δαίμων ἀνθίσταται
 30 βέλεσι, ἐπὶ τὴν γῆν ἄγει τὰ δόρατα, θέατρον καὶ τοὺς ἀνοή-
 τους ἔχω τῆς τύχης. κομίσω Πατρόκλου τὸ λείψανον Ἑλ-
 λησι· δηλώσω καὶ πάθος Ἑλληνικὸν Ἀχιλλεῖ.' —

"Ὅτι φησὶ δύνασθαι καὶ δι' ἐτέρων σχημάτων μεταποιεῖν
 ἡμᾶς τὸν τόπον, Δημοσθενικῶν, Ἑρμογενείων, Ἀριστειδείων
 35 καὶ ἐτέρων ῥητόρων.

"Ἄλλος τόπος Ὀμηρικός [A 286].

'ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν εἶπες'
 καὶ ἐξῆς. Εἰπέ μελετηρῶς

2 ἤκει P 7 πόλεμος P 11. 12 οὐδὲν ἀνήκ. P 13 διδάξων P
 διδάξον L 34 δημοσθενικῶν P, -όν L 36 ἄλλος P ἄλλως L ὁμήρου P
 38 nach μελετηρῶς steht in P λείπει ἅπασα ἢ ἐπεξεργασία τοῦδε τοῦ

f. 92 r | πρὸς τὸν νοῦν ἀμιλλώμενος· ἔπαινώ σου, γέρον, τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑφορῶμαι τὴν ἔκβασιν. ἐάσω τὴν μάχην, καταλύσω τὸν πόλεμον· καὶ πῶς οὐ φυγὰς κληθήσομαι ὑπὸ "Ἐκτορος;" — εἴτ' ἐκ παραβολῆς Δημοσθενικῶς· ἔπι πολ-
 5 λῶν μὲν ἤδη καὶ ἄλλων, ὦ Νέστορ, πραγμάτων τὴν σαυτοῦ φρόνησιν ἔδειξας, οὐχ ἤκιστα δὲ νῦν ἐν τοῖς κατειληφόσι τὸν πόλεμον· τὸ γὰρ τὴν γνώμην τεκμαίρεσθαι τὴν Διὸς ἄντικρυς συνετοῦ τυγχάνει καὶ σώφρονος, οὐ μὲν δ' Ἐκτωρ τὴν αὐτὴν σοὶ λαμβάνει προαίρεσιν, ἀλλ' εἰς λαιδορίαν τὸ
 10 πρᾶγμα μεθίστησιν'. — εἶτα κατὰ ἀναίρεσιν· εὖρες ὅπερ ἐδήλου, Νέστορ, τὸ σύμβουλον, ἀλλ' ὃ μὴ θέμις παρήνεσας, οὐ τὴν ἀρετὴν τὴν ἐμήν, οὐ τὰ βεβιωμένα σκεψάμενος. οὐκ οὖν μεταβαλῶ τὸν τρόπον οὐδ' ὀφθήσομαι μετ' ἀριστείαν φυγὰς· οὐκ ἐὼ νεανιεύσασθαι κατὰ Διομήδους τὸν "Ἐκτορα".
 15 — εἴτ' ἐκ περιχαρείας τοῦ λέγοντος· ἤδομαι μὲν, ὦ Νέστορ, τῇ συμβουλῇ, ἀλλ' ὑφορῶμαι τὴν φλυαρίαν τοῦ "Ἐκτορος". — εἴτ' εἰς σχῆμα μετάβαλλε ἐνικῶς· μὴ λέγε Τυδεΐδῃ περὶ φυγῆς, ὦ Πύλιε'. — εἶτα μαχίμως ὡς ἐν ἀγῶνι θές τὴν ἀντίθεσιν καὶ λύσον θερμῶς· ἀλλὰ νέος
 20 ὢν, φησίν, οὐκ ἐθέλεις μοι πείθεσθαι τὴν οἰκείαν σωτηρίαν παραγκωνιζόμενος. ἄνελε, γέρον, τὸ τῆς νεότητος ὄνομα καὶ τοὺς "Ἐκτορος λόγους εἰς μέσον μοι πρόφερε'. —

Τόπος Δημοσθενικός [or. 18, 60]· ἄπλεονέκτημα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ καὶ ἐξῆς. εἶπε κατὰ θαυμασμὸν ὡς ἐν ἐκπλήξει· ἤνεγκέ τι καινόν, ὦ Ἀθηναῖοι, καιρὸς κατὰ τῶν Ἑλλήνων μηχανήμα, καὶ οἶον οὐπω συμβέβηκε πρότερον ἐπιπολάζει τοῖς ἅπασιν'. — εἴτ' ἐνθυμηματικῶς· μὴ γὰρ πολέμου νόμῳ τὴν τύχην ἐπρυτανεύσατο Φίλιππος; μὴ γὰρ ἀρετὴ τούτῳ τῆς εὐδαιμονίας ἠγήσατο;
 30 οὐ μὲν οὖν, ἀλλ' οἱ προδόται τούτῳ τὴν δύναμιν ἠΰξησαν'. — κατὰ παράλειψιν· παρῶ τῶν πλεονεκτημάτων Φιλίππου τὸ μέγεθος, τῶν κατὰ πόλιν προδοτῶν ὑπερβῶ τὸν κατάλογον καὶ τούτων σιωπήσω τὸν τρόπον'. — εἴτ' ἀνακλητικῶς· ὦ τοῦ προσόντος Φιλίππῳ πλεονεκτήματος, ὦ τῆς τῶν μισθοφόρων φορᾶς.' — εἶτα κατὰ περίοδον· τῷ γὰρ εἶναι προδοτῶν πλήθους ὑπερβολὴν κἀντεῦθεν κατὰ τῶν Ἑλλήνων χωρεῖν ἀπάντων φιλοτιμίαν τε καὶ φορὰν οὐδεὶς ἔτι κεκώ-

τόπου. Der Rest der Seite (85 v) ist freigelassen. 4 vgl. Dem. 2, 1
 5 ἄλλ. πραγμ. ὦ νέστορ (ο aus ω korr.) P τὴν σὴν P 7 τοῦ
 διός P 24 φιλίππῳ fehlt P 31 παρὸ L, in παρῶ korr. P 33 mit
 τρόπον endet P fol. 86 v Mitte; der Rest der Seite ist leer

f. 92 v λυκεν αὐξανόμενον Φίλιππον'. — εἶτ' ἐπιτιμητικῶς | ὑμεῖς
κατὰ τοῦ γένους ἠὺξήσατε Φίλιππον'. — εἶτα κατὰ ἀπο-
στροφὴν· 'ἀκούεις, ὦ Φίλιππε· σὺ τοιοῦτον εὐράμενος προ-

Zu 1 ff. vgl. Johannes Diakonos (Rabe, Rhein Mus. 63, 141):

. . Σώπατρος ἐν ταῖς Μεταβολαῖς αὐτοῦ καὶ μεταποιήσεσι τῶν Δημο-
σθενικῶν χωρίων (Vat. 2228 lässt hier 8 Zeilen frei; W VII 1294 bringt
eine Ergänzung: ὡς μεταποιῶν γὰρ τὸ 'πλεονέκτημα — Φιλίππῳ', ἐκτετα-
μένον ὄν παρὰ τῷ ῥήτορι, ὄρα πῶς κατὰ περίοδον συνεσταλμένως
ἐκφέρει· 'τὸ τῶν προδοτῶν πλῆθος ὡς ἄλλο τι πλεονέκτημα Φιλίππῳ
γενόμενον, ἀπάτη καὶ φιλοτιμία πολλοὺς κτησαμένῳ, οὐδὲ καθελεῖν ἔτι
τὸν Φίλιππον τινι τῶν 'Ελλήνων ἐνδέδωκε'. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον μετα-
ποιεῖ καὶ κατὰ τὰ σχήματα· ἐξάγει γὰρ εὐκτικῶς, παθητικῶς, ἐπιτιμητικῶς
καὶ ἀσυνδέτως. εὐκτικῶς· εἶθε μοι κτλ.. Der Vat. 2228, der einen
vollständigeren Text als W VII bietet, fährt nach der Lücke fort: > τοῦ
γένους, καὶ τὸ μέγιστον πλεονέκτημα τῶν 'Ελλήνων ὑφείλετο, κω-
λύειν ἐκείνον μέγαν γινόμενον' (γενόμενον Vat.). — εὐκτικῶς συνά-
γων τὸν νοῦν εἶπέ· 'εἶθε μοι μόνος ἐπολέμει Φίλιππος. μὴ φάλαγγα
προδοτῶν κατὰ τῶν 'Ελλήνων συσκευασάμενος. εἶθε τῆς τῶν προδοτῶν
ἐπικουρίας κατὰ πόλεις ἐχήρευεν ἂν· οὐ γὰρ ἂν οὕτως στασιάζειν τὰς
πόλεις ἠνάγκασεν, ἀπάτη, δωροδοκία (δωροδοκίας Vat.), διαφθορᾶ καθ'
ἡμῶν ὀπλιζόμενος. νῦν δὲ τοὺς μισθαρνοῦντας ἔχων οὐ μικρὸν κατὰ
τῆς ἐλευθερίας μηχανήμα, τὸ λυσιτελοῦν ὄραν οὐκ ἀφῆκε τοὺς 'Ελληνας,
κωλύειν ἐκείνον κατὰ μικρὸν αὐξανόμενον.' — παθητικῶς· 'οἴμοι τοῦ
πάθους, οἴμοι τῆς συμφορᾶς. θρηνήσω κακῶς διακειμένους τοὺς 'Ελλη-
νας, θρηνήσω τῶν προδοτῶν τὸν κατάλογον οὕτως ἐκείνῳ κατὰ τοῦ
γένους αἰσchrῶς συναιρομένων (συναιρόμενον Vat.). στένω τῶν προδιδόν-
των τὸν τρόπον, καὶ τὸ πλῆθος μείζονά μοι τῶν κακῶν τὴν παρενθήκην
ἐργάζεται. ἀριθμὸν προδοτῶν ἐξ ἱστορίας οὐχ εὐρίσκω τῷ παρόντι
παράλληλον. οὗτοί μοι μετὰ Φιλίππου προξενούσι τὴν τύχην. τούτοις
ὁ Μακεδῶν ἂντ' ἄλλων πολιορκίας ὀργάνων χρησάμενος σκηνὴν τὴν
τῶν 'Ελλήνων ἐπηύξησεν. οἱ μὲν τὴν ἀπάτην (ἀγάπην Vat.), οἱ δὲ τὴν
φιλοτιμίαν δακρύουσιν· ἄλλοι τῇ φθορᾶ κατεχόμενοι τὰς πολιτείας εἰς
στάσεις μετέστησαν, καὶ μέχρι νῦν οὐ γινώσκουσιν, ὡς κοινῇ πάντα
ἐχρῆν γίνεσθαι τῆς τοῦ Μακεδόνοσ τύχης ἐμπόδιον.' — ἐπιτιμητικῶς·
'ὑμεῖς κατὰ τοῦ γένους αὐξήσατε Φίλιππον· τί γὰρ αὐτῷ συνεχωρεῖτε
τοσοῦτον ἔσμον (προδοτῶν fügt Reiske zu) καὶ περιεΐδετε τούτους τοὺς
θεοῖς ἐχθροῦς μισθοφοροῦντας παρ' 'Ελλησιν; ἐντεῦθεν τινὲς τοῦ γένους
ἠπάτηνται καὶ διεφθάρησαν, ἐνιοὶ καὶ τῆς Φιλίππου φιλοτιμίας ὤφθησαν
δεύτεροι. καὶ τῶν δυστυχημάτων τὸ χαλεπώτερον κατὰ συμμορίας (-αν
Vat.) αἱ πόλεις μερίζονται καὶ τῶν συμφερόντων λογισμῶν τὸ γένος
σεσύληται, μὴ καθαιροῦν Φίλιππον αὐτὸν ἑαυτοῦ κρείττονα τῇ δυνάμει
γινόμενον.' — ἀσυνδέτως (ἀσύνδετον Vat.): 'εὖρεν ἄπειρον πλεονέκ-
τημα Φίλιππος, πλῆθος γέγονε προδοτῶν οἷον οὐ πρότερον. ἠπάτηνται
τῶν 'Ελλήνων τινὲς, ἐφθάρησαν τὴν διάνοιαν, ἐπείσθησαν χρήμασι, στα-
σιάζουσι πόλεις, χαλεπωτέραν ἔσχον τὴν τύχην τοῦ κακοῦ πλεονάζοντος·
οὐδεὶς γίνεται Φιλίππῳ τῆς εὐδαιμονίας ἐμπόδιον.'

δοτῶν πλήθος ἐπιπολάζεις τοῖς πράγμασι. — εἴτ' ἀντι-
 θετικῶς καὶ λῦσον· 'ναί, φησί, ἀλλ' ὁ Φίλιππος ἀσθενῆς
 ὁ τοσοῦτον ἔχων πλήθος μισθοφόρων καὶ προδοτῶν'. — εἶτα
 κατὰ ἐπαγγελίαν· 'βούλομαι τοίνυν ἐπιδείξαι πᾶσιν ὑμῖν,
 5 πόθεν οὕτως γέγονεν Φίλιππος· διδάξαι καλὸν τὰ τοῦ Μα-
 κεδόνος μηχανήματα· κατὰ συμμορίας προδόται τῷ βαρ-
 βάρῳ συμπράττουσι, φίλων καὶ πεζεταίρων χορός'. — εἴτ' ἐκ
 παραιτήσεως· 'μηδεὶς δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, φιλαπεχθήμονά
 με δοκῶν κατατρέχειν νομίση τῶν πολιτευομένων τινά· οὐ γὰρ
 10 τῆνάλλως λαιδορεῖσθαί τισιν, δημηγορεῖν δὲ σὺν παρρησίᾳ
 προήρημαι· ἠΰξησαν οἱ προδόται τὸν Φίλιππον'. — εἶτα
 κατ' εἶδος· 'πολλὰ Φιλίππῳ πρὸς τὴν καθ' ἡμῶν τύχην συ-
 νέδραμον, προδοτῶν πλήθος, μισθοφόρων ἀπάτη'. — εἶτα
 προηγουμένως· 'φέρε σκοπήσωμεν, πόθεν ὁ Φίλιππος
 15 τοσαύτην ἔσχε κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν δύναμιν· φορὰ προ-
 δοτῶν ἐγένετό τις παρ' Ἑλλησι'. — εἶτα κατάδραμε σὺν
 ἀποστροφῇ· 'οὐ σῆς ἀνδρείας, ὦ Φίλιππε, τὰ καθ' ἡμῶν
 δυστυχήματα, ἀλλὰ μισθοφόρων καὶ προδοτῶν'. — εἶτα γρα-
 φικῶς· 'ἀλλ' ὥρα τοῦ Φιλίππου γράψαι τὴν τύχην καὶ τὴν
 20 αἰτίαν εἰπεῖν, δι' ἣν ἦρθη μέγας κατὰ τῶν Ἑλλήνων ὁ βάρ-
 βαρος.' — εἶτα κατὰ τὸ κλιματῶδες σχῆμα εἰπέ· 'τί
 οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ Φίλιππος; ἀρ' ἠπάτα μὲν, οὐ[δὲ] προσήγετο
 δέ; ἢ προσήγετο μὲν, οὐ προδοτῶν δ' ἐπεσύρετο πλήθος;
 — εἴτ' ἐν ἡθεί τὸν τρόπον ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ποιού-
 25 μενος· 'ἐγὼ δὲ τοὺς νῦν παρ' Ἑλλησι φιλιππίζοντας τῇ
 πατρίδι φυλάττειν μᾶλλον ἢ βουλόμην ἢ τῷ πολεμίῳ τὴν εὖ-
 νοιαν, καὶ τῇ θρεψαμένη τὴν σπουδὴν ἢ τοῖς Μακεδόσιν
 ἐνδείκνυσθαι.' — εἶτα δριμέως· 'πεπληρώκασιν οἱ κατὰ
 πόλιν προδόται τὸ τῇ γνώμῃ τῶν μισθαρνούντων ζητού-
 30 μενον, ἐντρυφᾶ τοῖς ἡμετέροις κακοῖς πληρῶν ἀπάτη τὸν
 τρόπον, ὠνεῖται βάρβαρος τὰ ἡμέτερα.'

6, 7 τῶν βαρβάρων L 10 συμπαρρησια L 22 δὲ tilgte Brinkm.
 23 εἰ L, verb. Rabe 26 πολέμῳ L

Endlich machte mich Prof. Brinkmann auf ein ähnliches namenlos überliefertes Stück aufmerksam. Usener und Wotke veröffentlichten in den Wiener Studien X [1889] S. 199 aus Vat. gr. 1950 eine Reihe von Umschreibungen eines und desselben Gedankens, die offenbar auch aus einem solchen Metaphrasenwerke stammen. Aber welche Klassikerstelle hier zugrunde liegt, vermag ich nicht anzugeben.

Bunzlau.

Stephan Glöckner.